

Societat | | Actualitzat el 03/12/2020 a les 08:00

«Existeix poc contingut audiovisual de diversitat sexual i gènere que combini un llenguatge adreçat al públic infantil»

Els dos autors de "Cua de Sirena", Alba Barbé i Miquel Muntaner, expliquen la nominació als Gaudí d'un curtmetratge sobre els estereotips

Els dos responsables del curtmetratge, Alba Barbé i Miquel Muntaner | Cedida

El gener de 2020 es van celebrar els XII Premis Gaudí, en una gala organitzada al Fòrum, a Barcelona. Era la vida abans de l'esclat de la pandèmia, precisament pocs dies després es va girar la normalitat com un mitjà i es van afegir al diccionari popular terminologies com pandèmia, confinament, gel hidroalcohòlic, toc de queda i taxa de reproducció -la famosa Rt-, entre d'altres. Va ser durant aquests mesos tancats quan una sabadellenca, Alba Barbé i Serra (<https://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/20654/alba-barb-homes-heterosexuals-certs-moments-agrada-vestir-se-sentir-se-dona>) (Sabadell, 1985), i un mallorquí, Miquel Muntaner i Marcè (Palma de Mallorca, 1990), també conegut com a Miki, van culminar el curtmetratge *Cua de sirena*, produïda per ActuaVallès - Ca l'Enredus.

Una feina que ara es troba entre una de les 14 seleccionades en aquest apartat per als Premis Gaudí d'enguany (<https://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/32609/curtmetratge-animacio-sabadellenc-sobre-esteriotips-cua-sirena-candidat-gaudi>) . Ha començat la carrera per estar entre les escollides (<https://www.academiadelcinema.cat/ca/premis-gaudi-ca/xiii-premis-gaudi>) finals i,

qui sap, si fins i tot guanyar el guardó. Encara que Barbé espera que aquesta creació cinematogràfica arribi a les escoles i sigui "un mirall" per a les criatures.

- Com passa de ser un llibre a un curtmetratge?

- Alba: Té relació amb una voluntat i esforç de fer una traducció, amb un llenguatge planer, per arribar a un públic més ampli de conceptes que poden ser complexos com les persones no binàries. I això es fa sense diàlegs i amb una narració complementària, la música, que posa l'èmfasi amb l'expressió dels sentiments del personatges, i els matisos d'aquesta emoció, amb la mal-leabilitat que dona l'*stop motion*. I amb aquest 3D es juga per fer crítica i contradiscurs audiovisual a la industrialització dels cossos i dels gèneres.

- Miki: L'Alba em va proposar fer l'adaptació del llibre a curtmetratge durant el març de 2018. Inicialment, la principal dificultat era l'adaptació d'una narrativa escrita als codis del llenguatge audiovisual, amb l'afegit que, com bé ha dit, no hi ha diàlegs i on les imatges han de ser prou entenedores per seguir la història per si mateixes. Després hi ha el factor que sigui viable tècnicament amb els recursos que es tenen, ja que és un treball amb ninots i maquetes físiques.

- Què li motiva a fer, primer el llibre i després el curtmetratge sobre els estereotips (<https://www.naciodigital.cat/sabadell/noticia/30095/video-cua-sirena-curtmetratge-animacio-sobre-esteriotips>) .

- Alba: Crear imaginaris audiovisuals en què la canalla, tant puguin emmirallar-se amb el mirall cisgènere com el transgènere i, ara per ara, n'hi han pocs i si es parteix que l'autoestima necessita de tot un entorn per sostenir-se, cal que les persones adultes creem aquests continguts.

- Què li sembla que curtmetratges amb aquest missatge figurin en premis de cinema, més enllà de festivals?

- Alba: És una finestra d'oportunitat, a més d'un reconeixement. El fet que sigui valorat, amb un nivell cinematogràfic, té un impacte directe en la seva distribució i presència entre el públic en general, i això vol dir escoles, que és on volem arribar. Actualment, existeixen pocs materials en l'àmbit de la diversitat sexual i de gènere que combinin un llenguatge adreçat al públic infantil. Hi ha molts contes, còmics i fins i tot literatura juvenil, però contingut audiovisual en el qual el nucli sigui abordar la diversitat sexual, no és molt present. Si bé és cert que hi ha el curt *Out*, de Disney Pixar, però no és una aposta arriscada i és un contingut força normativitzat. Tampoc s'atreixen amb els llargmetratges.

- Des de la publicació al curtmetratge han passat quatre anys, han variat els estereotips?

- Alba: No, però la presència del món digital ha permès obrir finestres. Ara bé, aquest públic infantil, el qual va destinat, no té les oportunitats de l'accés en línia d'una forma tan recurrent com ho tenen joves, adolescents i professorat.

Vídeo: <https://www.youtube.com/watch?v=JpyYt6dqLZM>

- Quina resposta ha rebut, ja sigui abans de conèixer que està en la carrera pels Gaudí com posteriorment?

- Alba: Positiva. El que sobretot destacaria és l'impacte mediàtic i això suposa que els mitjans de comunicació el posen sobre la taula com un producte, en el fons local, però de reconeixement cinematogràfic, per una banda, i, de l'altra, el valor pedagògic com un element d'entrada a les aules, ja sigui a través de docents, cooperatives que treballen projectes de coeducació, l'Associació de Mestres Rosa Sensat, entre d'altres.

- Tècnicament, ha estat una feina molt elaborada.

- Miki: Ha durat gairebé un any. Una vegada es va adaptar la història, es van construir els personatges. En aquest cas, els protagonistes compten amb un esquelet intern de filferro i una pell de làtex. Després es van fer uns escenaris a mida per a ells, i tots aquests processos els vaig portar en paral·lel.

Una vegada va estar tot i es va començar a animar, el Roc, el personatge principal, és el que va presentar més dificultat, et recordo que no parla. I les emocions que mostra havien de ser el més precises possible, dictades per la situació emocional en la qual es trobava en cada moment i segurament era la part més difícil. Després ja venia el tractament d'ulls, celles i boques digitalment, que em va permetre tenir cert marge per acabar d'afinar a la fase de muntatge i no haver de repetir plans sencers.

- I finalment, el muntatge...

- Miki: ... Sí, tot i que el vaig anar fent en paral·lel, així anava veient com funcionava tot i una vegada tot tancat, la música. Durant el confinament va servir per fer la part de composició de la música i el final del muntatge.